

JOROISTEN KUNTA, HUUTOKOSKEN YLEISKAAVA

OSALLISTUMIS JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Sisällysluettelo

1. Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma	3
2. Suunnittelualue ja työn tavoite.....	3
3. Kaavamuutoksen vaikutukset ja niiden arviointi.....	4
3.1. Kaava-alueen suunnittelua ohjaavat maankäyttösuunnitelmat.....	4
3.1.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:	4
3.1.2. Maakuntakaava:.....	5
3.1.3. Yleiskaava:.....	8
3.1.4. Asemakaava:	10
3.1.5. Joroisten maankäytön kehityskuva 2040, uusiutuva energia	11
3.2. Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset	12
4. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet kaavan valmisteluun.....	14
4.1. Kaavaprosessin vaiheet ja suunnittelun eteneminen.....	15

1. Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Alueidenkäyttölaki 63 § edellyttää, että kaavatyön yhteydessä riittävän varhaisessa vaiheessa tulee laatia suunnitelma osallistumis- ja arviointimenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään seuraavat asiat:

1. Mihin ja mitä suunnitellaan?
2. Mitä vaikutuksia kaavalla saattaa olla ja miten vaikutuksia arvioidaan?
3. Miten ja missä vaiheessa voi vaikuttaa kaavan valmisteluun ja sisältöön sekä mistä saa tietoa kaavoituksesta?

2. Suunnittelualue ja työn tavoite

Huutokosken sähköaseman ympäristöön on suunnitteilla useita merkittäviä energiainfrastruktuurihankkeita, kuten yli 400 hehtaarin aurinkovoimala, biokaasulaitos, datakeskus, kaksi erittäin suurta akkuvarastoa ja yksi hieman pienempi akkuvarasto. Hankkeiden mittakaava ja niiden yhteisvaikutukset vaikuttavat laajasti maankäyttöön, ympäristöön ja sähköjärjestelmään sekä kunnassa että osin seudullisesti.

Alue on osoitettu suunnittelutarvealueeksi.

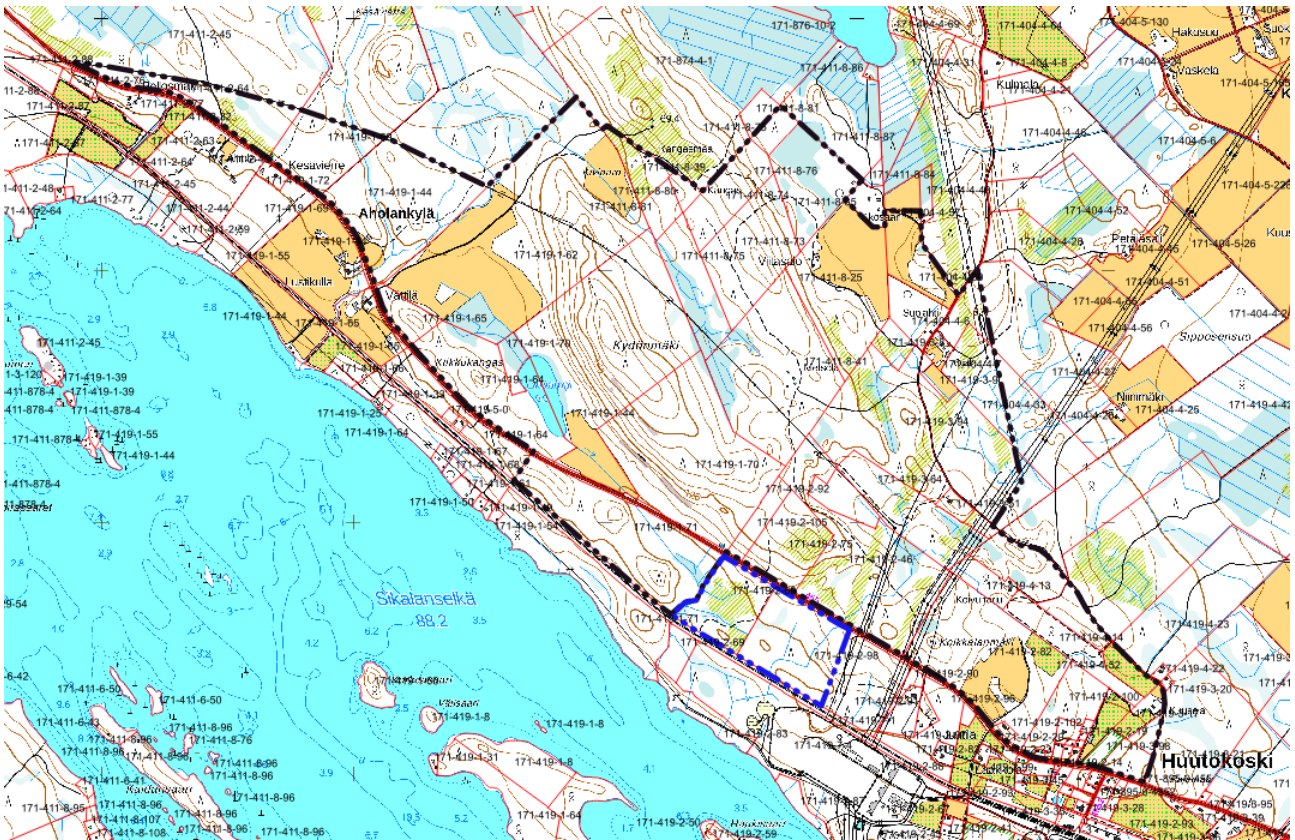
Alueen laajuus on n. 440 ha.

Alueella on useita yksityisiä maanomistajia.

Alueen eteläreunalla on Huutokosken datakeskuksen n. 20 ha laajuinen asemakaava-alue ja Fingridin sähköasema sekä varavoimalaitos. Itäreunaltaan suunnittelutarvealue liittyy vireillä olevaan Katajakorven aurinkovoimalan yli 400 ha laajuiseen yleiskaava-alueeseen.

Suunnittelutarvealueella on pääosin voimassa Kotkatharju-Valvatus osayleiskaava ja sen M-1-alue (maa- ja metsätalousvaltainen alue).

Tekninen lautakunta päätti asettaa Huutokosken yleiskaavan muutosalueelle Alueidenkäyttölain 38 §:n mukaisen rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen 5 vuoden ajaksi tai siihen saakka, kunnes yleiskaavamuutos saa lainvoiman.

Kuva 1: Suunnittelutarvealueen rajaus mustalla pistekatkoviivalla. DataCenter-alueen rajaus sinisellä pistekatkoviivalla. Pohjakartta Maanmittauslaitoksen.

3. Kaavamuutoksen vaikutukset ja niiden arviointi

3.1. Kaava-alueen suunnittelua ohjaavat maankäyttösuunnitelmat

3.1.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Alueidenkäyttölain mukaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on nostettu esille seuraavat kokonaisuudet.

- Toimivat yhteiskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.1.2. Maakuntakaava:

Pohjois-Savossa on voimassa kaavamerkintöjä kolmesta maakuntakaavasta: Kuopion seudun maakuntakaava (2008) Siilinjärven Yaran T/Ek 13.800 ja T/kem 13.803 merkintöjen osalta, Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1. vaihe (2019) päivityksin sekä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe (2025).

Maakuntakaavassa on osoitettu seuraavat merkinnät suunnittelualueelle:

- Sotilasilmailun tilapäisten lentopaikkojen suojavyöhyke, sv-6 51.907
- Huutokoski, energiahuollon alue, en 4.001
- Fingrid Oyj, Huutokoski, suojavyöhyke, sv-11 4.810
- Huutokoski-Alapitkä sähkönsiirtolinja, 110/400 kV
- Nuojua – Huutokoski sähkönsiirtolinja, 400 kV
- Huutokoski-Varkaus sähkönsiirtolinja, 2x110 kV
- Huutokoski-Pieksämäki sähkönsiirtolinja, 110 kV
- Tervaruukinsalo, pohjavesialue, pv 4.273
- seututie 455, st
- merkittävästi parannettava rata, merkinnällä osoitetaan Pieksämäki-Joroinen-Huutokoski-Varkaus-Joensuu-rata jossa on merkittäviä parantamiseen, sähköistykseen ja kehittämiseen liittyviä tarpeita.
- Viitoskäytävän, Ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisvyöhykkeet
- Luonnon ydinalue
- Työpaikka-alue tai -kohde
- Ulkoilureitti
- moottorikelkkareitti

Lisäksi suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee Huutokosken kansakoulu (ma 4.546), Laakkolan luonnonsuojelualue (sl 4.542), Huutokosken rautatieasema (MA-v 4.530), Rantahaan luonnonsuojelualue (sl 4.540), Lapinmäki-Pasalankylä-Ryyhtölä -maisema (MA 4.544) ja Tervaruukinsalo (ge 4.661, SL 4.527).

Maakuntakaavassa on annettu seuraavia tarkempia määräyksiä:

Energiantuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiansiirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiantuotantoalueiden liittäminen sähkönsiirtoverkkoon on ensisijaisesti toteutettava olevaan johtokäytävään tai yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankkeiden kanssa. Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon energiansiirto- ja -tuotantohankkeiden erilliset ja yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, elinkeinoihin, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Sotilasilmailun tilapäisten lentopaikkojen suojavyöhykettä (sv-6) (säde 12 km, Varkaus-Joroinen) Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon sotilasilmailun tilapäisestä lentopaikasta johtuvat maankäytön rajoitukset. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja luvituksessa on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain mukainen lausunto suunnitelmista, joissa alueelle sallitaan yli 30 m korkea rakennus tai rakennelma.

SÄHKÖNSIIRTOLINJAN YHTEYSTARVE (110 kV)

Merkinnällä osoitetaan uusia sähkönsiirtolinjojen pitkän aikavälin yhteystarpeita, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on selvitettävä alueiden käytön kannalta tarkoituksenmukaisimmat ja ympäristön kannalta vähiten haitalliset vaihtoehdot.

SUOJAVYÖHYKE, sv-11

Merkinnällä osoitetaan Seveso III -direktiivissä tarkoitettujen tuotantolaitosten suojavyöhykkeet. Ajantasaiset suojavyöhykkeiden tiedot tulee tarkistaa viranomaiselta (TUKES).

Suunnittelumääräys: Suojavyöhykkeen sisällä alueen käytön suunnittelussa on selvitettävä tuotantolaitoksen toimintaan liittyvät riskit suuronnettomuusvaaran kannalta. Alueelle rakentamisen on tarkoitettu perustuvaksi yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida erityisesti alueella oleva onnettomuusvaara ja ottaa huomioon turvallisuuden edellyttämät etäisyydet (MRA 57§). Suunniteltaessa alueen maankäyttöä ja harkittaessa uusia rakennuslupia on palo- ja pelastusviranomaisille, toiminnanharjoittajalle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle. Lausunnot tulee pyytää myös harkittaessa lupaa olemassa olevan rakennuksen laajennukselle tai käyttötarkoituksen muutokselle, jos laajennushanke tai käyttötarkoituksen muutos lisää suuronnettomuusriskille altistuvien henkilöiden määrää merkittävästi. Alueelle ei tule sijoittaa toimintoja, jotka lisäävät merkittävästi suuronnettomuusriskille altistuvien määrää, kuten kouluja, päiväkoteja, sairaaloita tms. Alueelle voidaan sijoittaa muuta teollisuutta tai muuta vastaavaa toimintaa. Suojavyöhykkeen rajan sisäpuolella alueen käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon mahdolliset jätteenkäsittelyalueen ympäristövaikutukset.

Kuva 2: Ote maakuntakaavojen yhdistelmästä

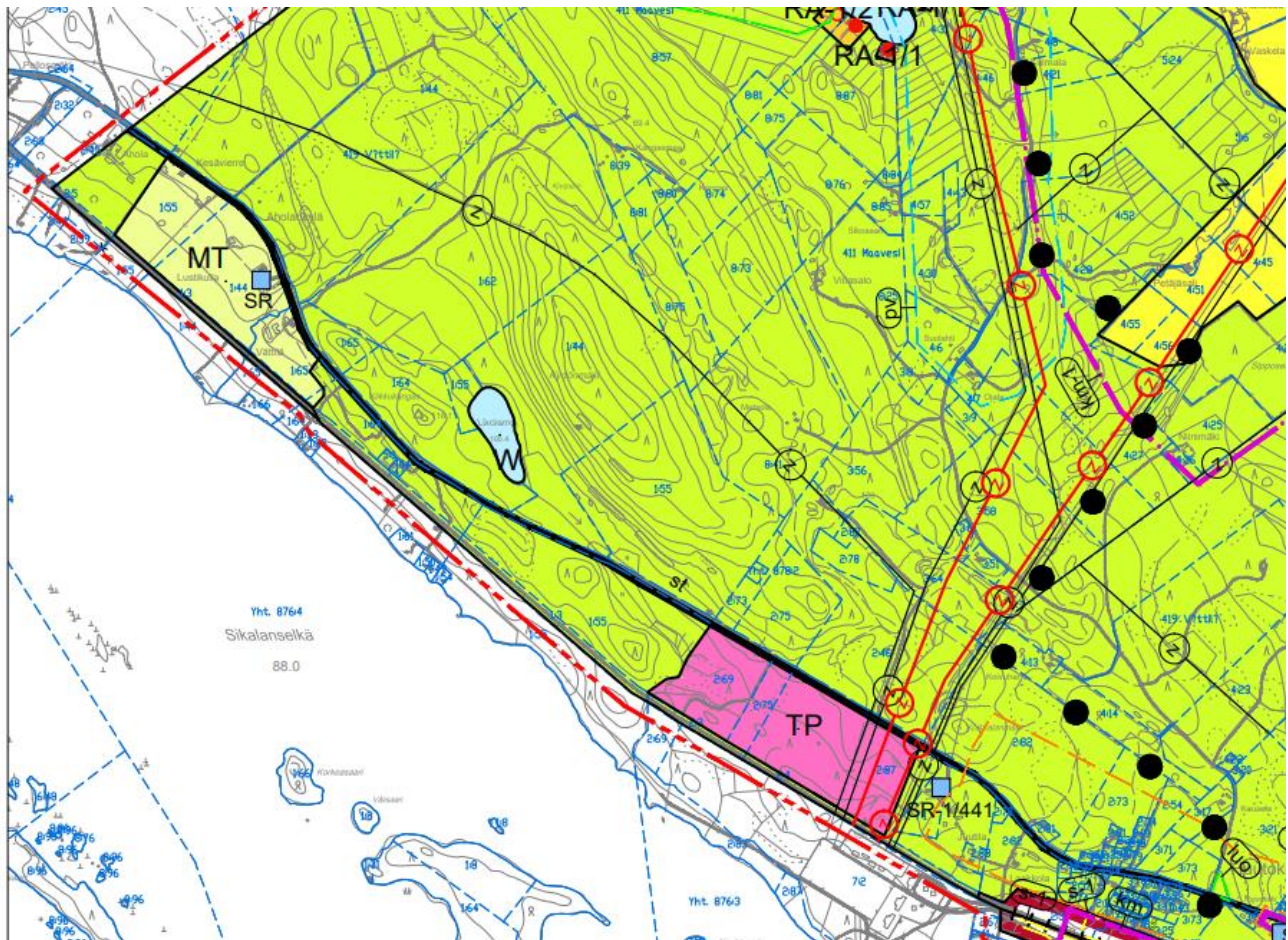
3.1.3. Yleiskaava:

Suunnittelualueella on voimassa Joroisten kunnan Kotkatharju-Valvatus osayleiskaava. Joroisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt osayleiskaavan 7.11.2016.

Osayleiskaavassa alueelle on osoitettu seuraavat yleiskaavamerkinnot:

- Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1)
Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen. Rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Loma-asutusta tai pysyvää asutusta ei saa sijoittaa Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaiselle rantavyöhykkeelle. Noin 200 metrin levyisen rantavyöhykkeen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty A-1-, AM, RA-1- ja RA-1-alueille. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennusluvan edellytyksistä on määrätty Alueidenkäyttölain 136 §:ssä
- Työpaikka-alue (TP)
Alueen tarkempi suunnittelu tulee toteuttaa AKL:n mukaisella detaljikaavalla.
- Vesialue (W)
- Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv)
Alueella on kielletty pohjaveden laatua ja määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet.
- Moottorikelkkareitin yhteystarve
- Voimalinja
- Ohjeellinen uuden voimalinjan sijainti
- Seututie
- Ohjeellinen kyläalue (at)
Suositeltava kylän asuinrakentamisen alue. Rakentamista tulisi ohjata olevan rakentamisen yhteyteen. Rakentamisen sijoittumisessa on huomioitava rakennusjärjestyksen suojaetäisyydet maanteihin ja rautateihin nähden. Suurjännitejohtoalueille ei tule rakentaa.

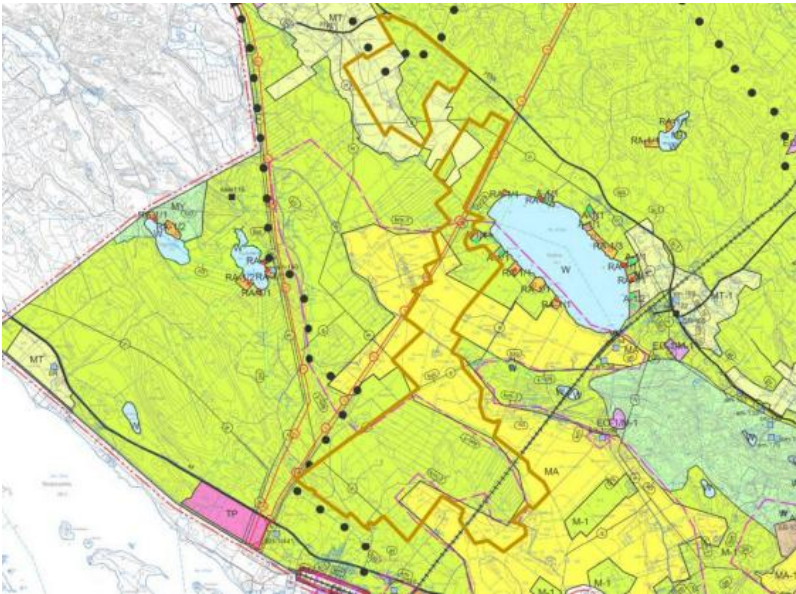
Suunnittelutarvealueen vieressä kaakkoiskulmalla on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo). Mahdollinen metsälain 10§ tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaisuuksia ei saa merkittävästi heikentää.

Kuva 3: Ote Joroisten kunnan Kotkatharju-Valvatus osayleiskaavasta.

Vireillä olevat yleiskaavat:

Huutokosken yleiskaava-alueen koillispuolella kaava-alueeseen rajautuen on suunnitteilla Joroisten Katajakorven aurinkovoimala-alue. Suunnittelualue on kooltaan noin 456 hehtaaria. Sinne on tavoitteena rakentaa noin 200 – 400 MWp tehoinen aurinkovoimala. Hanketoimija tutkii hankekehityksen aikana mahdollisuuksia myös muille energiasuoritusintensiteetille investointeille kuten akkuvarastoille.

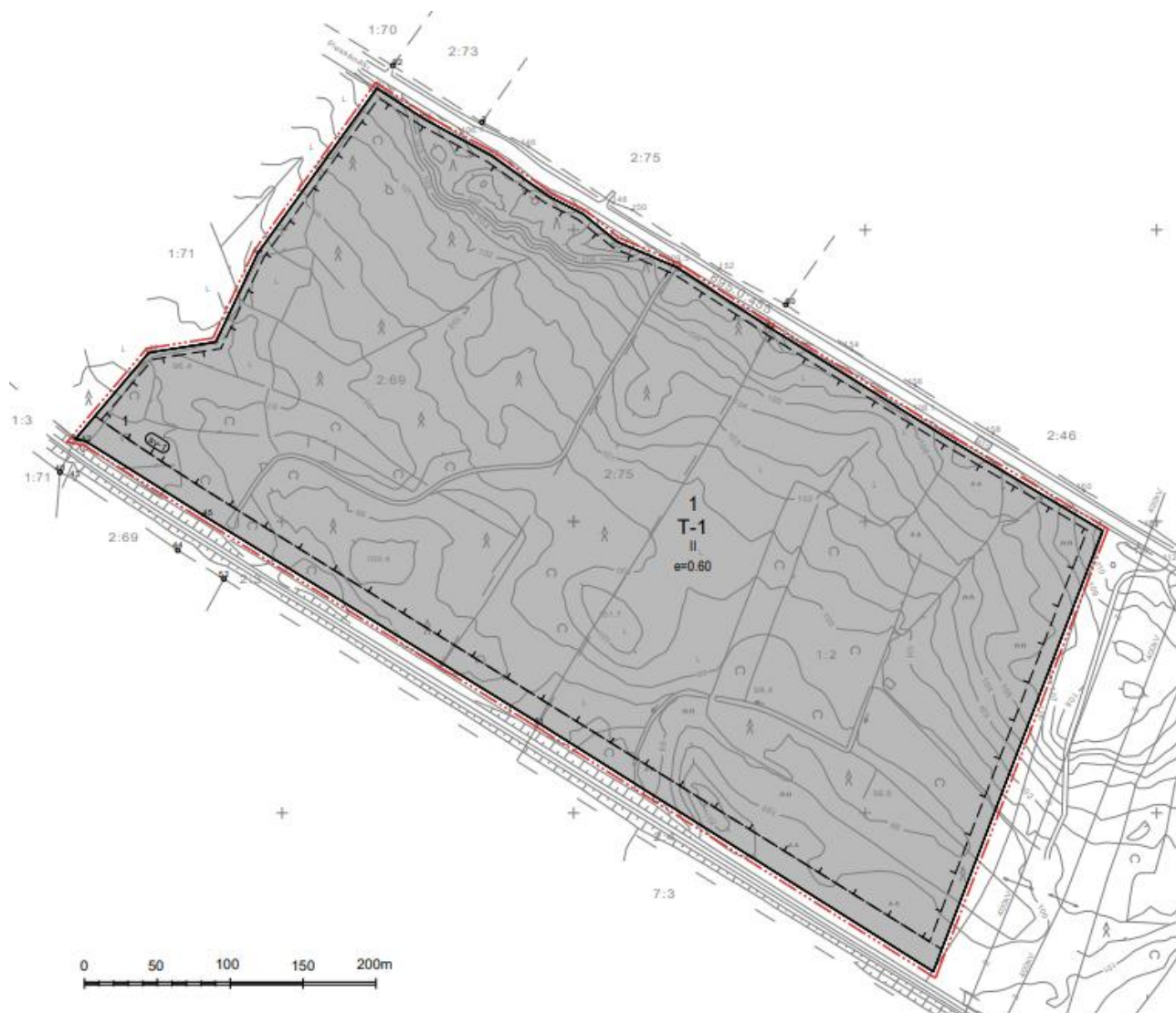
Kuva 4: Ote vuoden 2025 kaavoituskatsauksesta. Ruskealla viivalla rajattu Katajakorven aurinkovoimalan suunnittelualue Kotkatharju-Valvatus osayleiskaavakartalla.

3.1.4. Asemakaava:

Osalla suunnittelutarvealuetta on voimassa Joroisten kunnan Huutokosken teollisuusalueen asemakaava. Joroisten kunnanvaltuusto on kokouksessaan 24.2.2020 hyväksynyt asemakaavan.

Asemakaava-alueella on seuraavat merkinnät:

- Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T-1)
Korttelialue on tarkoitettu ensisijaisesti datakeskuksen rakentamista varten. Tarvittavat liittymät tulee tarkastella kokonaisuutena ja sopia niiden sijainnista ja määrästä tieviranomaisen kanssa jo rakennushankkeen suunnitteluvaiheessa. Hulevesien johtaminen ja käsittely on järjestettävä siten, että niistä ei aiheudu haittaa rautatien rakenteille. Rakentamisessa tulee huomioida mahdollinen rataliikenteestä aiheutuva tärinä. Tärinän torjuntavastuu on kiinteistön omistajan vastuulla.
- Rautatien suoja-alue (sv-1)
Alueella tehtävistä kaivuutöistä tulee pyytää Väyläviranomaisen lausunto.

KUVA 5: Ote Huutokosken teollisuusalueen asemakaavasta.

3.1.5. Joroisten maankäytön kehityskuva 2040, uusiutuva energia

Joroisten kunnan tekninen toimi on yhdessä *Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä* -hankkeen kanssa laatinut uusiutuvan energian suunnitelman. Joroisten kunnanvaltuusto on sen vahvistanut 13.11.2023. Suunnitelma koostuu selostusosasta ja energiakartasta.

Selostusosassa käsitellään muun muassa uusiutuvan energian maankäyttöä ja rakentamista, hyötyjä ja haittoja, suojaetäisyyksiä, tuulipuiston ja aurinkovoimalan perustamista, tuotantoalueen teknisiä vaatimuksia, nykyistä maankäyttöä ja kaavoitustilannetta sekä mitä se mahdollistaa.

Suunnitelmaa noudatetaan ohjeena ja suosituksena kaavoitettaessa ja luvitettaessa laajamittaisia uusiutuvan energian tuotantohankkeita Joroisten kunnan alueella.

Suunnitelman tavoitteena on lisätä maanomistajien ja kuntalaisten oikeuksien, etujen, tiedonsaannin ja tasa-arvoisuuden toteutumista hankkeissa.

Kuva 6: Ote Joroinen – vihreän teknologian ja kestävän matkailun edelläkävijä -hankkeen laatima energiakartta.

LEGEND

ELECTRICITY TRANSMISSION

- 400 kV
- 110 kV

SOLAR POWER PROJECTS (Figures MWp)

Project Status

- 1 Preliminary Planning
- 2 Permitting
- 3 Permitted
- 4 Under Construction
- 5 In Operation

- Municipality border

Kuva x: Energiakartan merkintöjen selitykset.

3.2. Kaavan vaikutusten arviointi ja selvitykset

Yleiskaavamuutoksen vaikutuksia arvioidaan suunnittelutyön edetessä. Yleiskaavamuutoksen laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti:

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa AKL 9 §:

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa MRA 1 §:

Alueidenkäyttölain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Kaavan vaikutuksen arvioinnissa arvioidaan seuraavia kohteita:

- Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet
- Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto
- Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat
- Alue- ja yhdyskuntarakenne, yhdyskunta- ja energiatalous sekä liikenne
- Maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö
- Ihmisten elinolot ja elinympäristö
- Taloudelliset vaikutukset
- Elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittyminen

Kaavan aiheuttamia vaikutuksia arvioidaan yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.

Muutostyössä huomioidaan voimassa olevien kaavojen yhteydessä teetetyt selvitykset. Alueella tehdään tarvittavat erilliset selvitykset kuten mm. luontoselvitys, liito-oravaselvitys sekä viitasammakkoselvitys, sekä arvioidaan erityisesti liikenteellisiä ja yhdyskuntarakenteellisia vaikutuksia.

Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia ihmisiin, ympäristön laatuun ja tilaan, maankäyttöön, elinkeinoihin ja luonnonvaroihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Hankkeet vaikuttavat ympäristöönsä muuttamalla maisemaa ja lisäämällä infrarakentamisen määrää. Yleiskaavamuutoksilla voi olla vaikutuksia luonnonarvoihin ja ihmisten elinoloihin. Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, kulttuuriympäristö- ja ilmastovaikutuksia. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi liikenteeseen, yhdyskuntatalouteen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen.

4. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet kaavan valmisteluun

Henkilöitä ja yhteisöjä, jotka voivat osallistua kaavaprosessiin, kutsutaan osallisiksi. Osalliset voivat esittää mielipiteitä ja toivomuksia kaavoittajalle koko kaavoitusprosessin ajan. Lisäksi kaava asetetaan julkisesti nähtäville luonnos- ja ehdotusvaiheissa, jolloin osallisille on varattu erityinen mahdollisuus kommentoida kaavaa. Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, kuten:

- Suunnittelualueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajat, asukkaat ja mökkiläiset
- Kaavan vaikutusalueen yritykset ja elinkeinonharjoittajat sekä yritysten työntekijät ja käyttäjät sekä yhteisöt kuten kylätoimikunta
- Joroisten kunnan hallintokunnat ja luottamuselimet
- Lupa- ja valvontavirasto
- Itä-Suomen elinvoimakeskus
- Pohjois-Savon liitto
- Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
- Pohjois-Savon pelastuslaitos
- Fingrid Oyj
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
- Puolustusvoimat / Ilmavoimat
- Traficom
- Varkauden kaupunki
- Pieksämäen kaupunki

4.1. Kaavaprosessin vaiheet ja suunnittelun eteneminen

(Aikataulu on ohjeellinen ja se tarkentuu kaavaprosessin edetessä)

1. Kaavoitushankkeen aloitusvaihe (alkuvuosi 2026)

- kaavahanke vireille
- Kaavoittaja kerää kaavoituksen perustietoaineiston
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen (OAS)

2. Kaavoitushankkeen luonnosvaihe (kevät 2026)

- Kaavoittaja laatii kaavaluonnoksen (kaavakartta, määräykset ja kaavaselostus)
- Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtävillä olosta tiedotetaan Joroisten kunnan internet-sivuilla, ilmoitustaululla sekä paikallisessa lehdessä. Nähtävillä olosta tiedotetaan kaavoitettavan alueen ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia kirjeitse. Aineisto on nähtävillä Joroisten kunnan internet-sivuilla ja kunnanvirastolla.
- Järjestetään yleisötilaisuus
- Pyydetään viranomaisilta lausunnot kaavaluonnoksesta
- Osallisilla mahdollisuus jättää kirjallinen huomautus kaavaluonnoksesta
- Kaavoittaja laatii vastineet kaavaluonnoksesta saatuihin lausuntoihin ja huomautuksiin

3. Kaavoitushankkeen ehdotusvaihe (syksy 2026)

- Kaavaluonnoksen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella työstetään kaavaehdotus
- Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtävillä olosta tiedotetaan kuten luonnosvaiheessa ja samoin on mahdollisuus antaa palautetta.
- Tarvittaessa järjestetään viranomaisneuvottelu
- Pyydetään viranomaisilta lausunnot kaavaehdotuksesta

4. Kaavan hyväksymisvaihe (loppuvuosi 2026)

- Kaavoittaja kokoaa kaavaehdotuksesta tulleet lausunnot sekä osallisten muistutukset ja kirjoittaa vastineet. Tarvittaessa kaavaehdotusta muutetaan.
- Yleiskaavan hyväksymisestä päättää Joroisten kunnanvaltuusto
- Hyväksymispäätös kuulutetaan virallisesti
- Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen on mahdollista hakea muutosta valitusteitse (Itä-Suomen hallinto-oikeus / KHO)

	Huutokosken yleiskaava	
--	-------------------------------	--

Kaavan laatija:

Kaavan laadinta on kilpailutuksessa

Joroisten kunnan yhteystiedot

Tekninen johtaja Petri Miettinen, puhelin: 040 661 4342,

sähköposti: petri.miettinen@joroinen.fi